

IUS MATRIMONIALE

Ze studiów nad kościelnym prawem małżeńskim

(pod redakcją ks. Wojciecha Góralskiego)

TOM IV

LUBLIN 1993

Nihil obstat
ks. dr Sławomir Nasiorowski
(cenzor)

Imprimatur
+ *dr Zygmunt Kamiński*
Biskup Płocki
PŁOCK, 18.11.1992 r.

Redaktor techniczny
Wiesław Kowalski

Skład: KRONOS s.c., Płock, ul.Padlewskiego 15, Tel. 625-158

Druk: OFFESTDRUK, Sierpc, ul.Traugutta 49, Tel. 75-55-19

La giurisprudenza dei tribunali ecclesiastici italiani
(a cura dell'Associazione Canonistica Italiana).
Libreria Editrice Vaticana. Città del Vaticano 1989 ss. 456.

Staraniem Stowarzyszenia Kanonistów Włoskich ukazała się, estetycznie wydana przez Księgarnię Watykańską - w serii wydawniczej "Studi giuridici" (jako t. XX) - praca pod redakcją C. Gullo, adwokata Roty Rzymskiej, poświęcona orzecznictwu kościelnych trybunałów włoskich. W sześć lat po wejściu w życie kpk Jana Pawła II wymienione Stowarzyszenie uznało za stosowne dokonać pierwszego, jak dotąd, bilansu w zakresie stosowania nowego prawa małżeńskiego zawartego w zbiorze z 1983 r. w trybunałach Italii, zwłaszcza w odniesieniu do nowych tytułów nieważności małżeństwa. Przygotowanie tego oryginalnego źródła jurysprudencji włoskiej poprzedziło zwrócenie się inicjatorów przedsięwzięcia do szeregu wikariuszy sądowych (oficjałów) w kraju z prośbą o zaprezentowanie bardziej charakterystycznych wyroków. Zdecydowana większość adresatów apelu odpowiedziała nań przesyłając wiele interesujących rozstrzygnięć w sprawach małżeńskich. Redaktorzy dokonali ich selekcji. W ten sposób w 1982 r. ukazał się zbiór - jako tom pierwszy - pt. "Raccolta di giurisprudenza dei Tribunali Ecclesiastici Regionali Italiani". Omawiane tutaj dzieło z 1989 r. stanowi kontynuację wspomnianego tomu zawierając tym razem wyroki w sprawach o nieważność małżeństwa z tytułów dotyczących przeszkód i zgody małżeńskiej oraz związane z niektórymi kwestiami proceduralnymi.

Bogata kolekcja wyroków pochodzi z trybunałów regionalnych, międzydiecezjalnych i metropolitalnych. Wyroki są zredagowane wyłącznie w języku włoskim. Każde orzeczenie poprzedza krótkie "sommario" zawierające odnośne punkty występujące w tekście. Cztery wyroki dotyczą przeszkód małżeńskich, pięć odnosi się do kan. 1095 nn. 1-3, jeden ma za przedmiot kan. 1096, pięć uwzględnia kan. 1097 § 1, sześć traktuje w przedmiocie kan. 1098, aż dziesięć dotyczy kan. 1101 § 2, jeden - kan. 1102 § 1, jeden - kan. 1108 § 1 (forma kanoniczna), dwa - kan. 1103, wreszcie trzy wyroki zajmują się kwestiami procesowymi.

Z opublikowanych w tomie wyroków trybunałów włoskich widać, że ich stałym i wiodącym punktem odniesienia jest jurysprudencja Roty Rzymskiej. Jest to właściwie niemal jedyne źródło kościelnej judykatury włoskiej. Zaledwie w kilku bowiem prezentowanych w dziele orzeczeniach widać powoływanie się na orzecznictwo trybunałów rodzimych (własnego lub apelacyjnego). Gdy chodzi o doktrynę, w wyrokach cytuje się często wybitnych kanonistów a także psychiatrów i psychologów, dobrze znanych Rocie Rzymskiej.

Na końcu tomu został zamieszczony pożyteczny indeks rzeczowy (s. 439-449) oraz indeks ważniejszych autorów (s. 451-456).

Zbiór wybranych wyroków trybunałów włoskich należy ocenić jako bardzo pożyteczną publikację dającą czytelnikowi dość ostry obraz orzecznictwa sądowego w sprawach małżeńskich z ostatnich lat. Można tylko życzyć wielu innym środowiskom, by inicjatywa Stowarzyszenia Kanonistów Włoskich znalazła tam swoich naśladowców.

Ks. Wojciech Góralski